

foranstaltninger. Det har derfor været mig en stor Tilfredsstillelse at se, at det Synspunkt, som jeg i Fjor under Forhandlingerne om denne Sag gjorde gældende, er bleven optagen af Udvalget, som i den Beretning, der blev afgiven den 31. Marts i Aar, siger, at der kunde findes Omraader, hvor det kunde være betimeligt at lovgive om Arbejdstid, f. Eks. overfor sundhedsfarligt Arbejde. Derved tror jeg, at Sagen virkelig er naaet et Skridt fremad, og det blev atter bekræftet, da det ærede Medlem for Maribo Amts 5te Valgkreds (Stub), som her talte paa Flertallets Vegne, ogsaa sluttede sig til denne Betragtning. Jeg vil da haabe, at Udvalget, ligesom det i forrige Samlinger er gaaet et Skridt fremad, idet det har slaaet fast Grundsætningen om, at der er Omraader, hvor det kunde være betimeligt at lovgive om Arbejdstid, ogsaa i Aar vil kunne gøre et Skridt fremad og naa det, som det ikke naaede i Fjor, nemlig at faa indsamlet de nødvendige Oplysninger for at grundlægge Lovgivningsbestemmelser paa dette Omraade. I Fjor kunde slige Oplysninger ikke tilvejebringes i betimelig Tid. Jeg vil haabe, at Udvalget vil finde Tid dertil i Aar.

Det er i det hele taget rigtigt, naar det er blevet sagt, at vi her befinde os paa et Omraade, hvor der i den sidste Menneskealder har fundet en betydelig Forandring Sted i den almindelige Tankegang. Den Grundsætning, som det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Birck) udtalte, at Staten har Ret til at lovgive om Arbejdstid ogsaa for voksne Mænd, er jo i Strid med de økonomiske Teorier, som vare almindelig antagne for en Menneskealder siden. Jeg vil dog sige, at da jeg gik paa Universitetet — det er dog nogen Tid siden — og lærte Jura, lærte vi ogsaa der under Retsfilosofi dette, at Staten har Ret til, og at det kan være betimeligt at lovgive om Arbejdstid. Dette blev lært os af den Mand, som nu er første kongevalgte Landstingsmand (Goos). Han foredrog, at medens man principielt ikke kunde gaa ind paa at give Lovbestemmelser om Arbejdsloøns Størrelse, var der derimod ikke noget i Vejen for at give Lovbestemmelser om Arbejdstidens Længde. Det er jo ogsaa noget, som praktiseres ikke blot i Lande udenfor Europa, men ogsaa i Lande i Europa, Svejts og Østerrig, altsaa ogsaa i et Land, som i øvrigt staar paa et saa gammeldags Standpunkt som Østerrig. Det er for øvrigt ikke saa mærkeligt, at man netop i Lande, hvor man i øvrigt

staar paa gammeldags Standpunkter, kunne give den Slags Bestemmelser; thi det er egentlig en Tilbagevenden til tidligere Tidens Standpunkt, da Staten greb meget mere ind i de økonomiske Forhold. Saa fik vi Frihandelse teorierne, og Staten trak sig tilbage. Nu vende vi atter tilbage til, at Staten griber ind paa disse Omraader. Det er altsaa en ganske naturlig Udvikling.

Men en Sag er det, at det kan være principielt rigtigt og forsvarligt, at Staten giver Regler om Arbejdstid ogsaa for voksne Mænd, og en anden Sag er det, om det nu i dette Aar i Danmark vilde være rigtigt og forsvarligt at give en almindelig Regel om 8 Timers Arbejdstid paa Industriens Omraade. Det ærede Medlem for Holbæk (Fogtmann) synes at være af den Mening, at det kan man fortræffelig gøre; naar man blot gaar udenom Landbruget, kan man rigtig godt paa Industriens Omraade give en saadan Regel. Det kan vel sagtens ikke være, fordi det ærede Medlem mener, at det er ligegyldigt, om Industrien her i Landet gaar til Grunde. Det ærede Medlem maa altsaa have sat sig saa godt ind i Sagen, at han tror, at Industrien her i Landet i Øjeblikket kunde taale 8 Timers Arbejdstid. Jeg tilstaar, at jeg ikke tror, at det ærede Medlem er i Besiddelse af nogen stærk Sagkundskab paa det Omraade, ellers kunde han ikke udtale sig saa frejdig. Man er jo ikke berettiget til at forudsætte, at det hele kun var demonstrativt, fordi det ærede Medlem godt ved, at der ikke kommer noget ud af det, og derfor mener, sligt kan man rolig sige.

Jeg vil ønske, at der maa blive optaget et Arbejde paa den Sag, idet man gaar til at undersøge Forholdene i de enkelte, særlig sundhedsfarlige Industrier og der giver visse Regler. Paa det Punkt er jeg enig med det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Birck) i, at man meget godt ved Lov paa visse Omraader kunde indføre endog en kortere Arbejdstid end de 8 Timer. Det er jo nemlig muligt, at der er visse Industrier, hvor man bør sige, at der kun maa arbejdes den halve Dag, medens paagældende saa i øvrigt kan arbejde i et andet, ikke sundhedsfarligt Fag den øvrige Del af Dagen. Det er rigtigt med den Interesse, vi i vore Dage have for Menneskeliv og -Sundhed, at hvis der er Omraader, hvor man i større Omfang ødelægger Mennesker ved at lade dem arbejde hele Dagen, burde man ganske simpelt gaa til kun at lade dem arbejde den halve Dag paa saadanne Om-